

NÕUKOGU SOOVITUS,

9. juuli 2013,

milles käsitletakse Madalmaade 2013. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Madalmaade stabiilsusprogrammi (2012–2017) kohta

(2013/C 217/22)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta, ⁽²⁾ eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus majanduskasvu ja tööhõive strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 vastu soovitusel liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta; ⁽³⁾

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

⁽³⁾ Kehtivad 2013. aastal vastavalt nõukogu 22. aprilli 2013. aasta otsusele 2013/208/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (ELT L 118, 30.4.2013, lk 21).

mõlemat dokumenti koos nimetatakse koondsunnisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koondsunniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.

- (3) Liikmesriikide riigipead või valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikasuundi. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, eelkõige väljendades täielikku pühendumust strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisele ja riigipõhiste soovitusel rakendamisele.
- (4) Nõukogu võttis 10. juulil 2012 vastu soovitusel ⁽⁴⁾ Madalmaade 2012. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Madalmaade ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2012–2015) kohta.
- (5) Komisjon võttis 28. novembril 2012 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2013) algust. Samuti võttis komisjon 28. novembril 2012 määruse (EL) nr 1176/2011 põhjal vastu häiremehhanismi aruande, milles nimetati Madalmaid ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Parlament on kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1466/97 nõuetekohaselt kaasatud Euroopa poolaasta raames toimuvasse ning 7. veebruaril 2013 võttis ta vastu resolutsiooni tööhõive- ja sotsiaalsete aspektide kohta 2013. aasta majanduskasvu analüüsis ja resolutsiooni 2013. aasta majanduskasvu analüüsi täiendamise kohta.
- (7) Euroopa Ülemkogu kiitis 14. märtsil 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärase majandusele laenu andmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegelda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (8) 10. aprillil 2013 avaldas komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Madalmaade suhtes läbi viidud põhjaliku analüüsi tulemused. Komisjoni analüüsi põhjal võib järeldada, et Madalmaades esineb makromajanduslik tasakaalustamatus, ehkki mitte ülemäärane.

⁽⁴⁾ ELT C 219, 24.7.2012, lk 88.

- (9) Madalmaad esitasid 29. aprillil 2013 oma 2013. aasta riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi ajavahemikuks 2012–2017. Selleks et võtta arvesse nende kahe dokumendi omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (10) Määruse (EÜ) nr 1466/97 alusel stabiilsusprogrammidele antud hinnangu põhjal on nõukogu seisukohal, et Madalmaad rakendasid ajavahemikul 2011–2013 ulatuslikke konsolideerimismeetmeid, kuid eelarve konsolideerimine ei ole tõenäoliselt piisav ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks 2013. aastal, peamiselt tingituna oodatust kehvemast majandusarengust. Stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on üldjoontes realistlik. Stabiilsusprogrammis prognoositakse 2013. ja 2014. aasta majanduse reaalkasvaks vastavalt -0,4 % ja 1,1 %, mis ei ole väga erinev komisjoni talituste 2013. aasta kevadprognoosist vastavalt 0,8 % and 0,9 %. Stabiilsusprogrammis sõnastatud eesmärk on viia valitsemissektori eelarve puudujääk jätkusuutlikul viisil alates 2014. aastast alla 3 % SKPst. Programmis ei osutata selgelt keskpika perioodi eelarveeesmärgile, millest võib järeldada, et eelmise aasta stabiilsusprogrammis teatatud keskpika perioodi eesmärk -0,5 % on kinnitatud. Keskpika perioodi eelarve-eesmärk vastab stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. Lisaks, kuigi 2015. aastaks on stabiilsusprogrammiga kooskõlas aastase struktuurse miinimumnõudega kavandatud struktuurse eelarvepositiooni vähendamine 0,5 % võrra SKPst (struktuurselt), siis 2016. aastaks prognoositakse struktuurse eelarvepositiooni halvenemist 0,4 % võrra SKPst ning 2017. aastaks paranemist 0,1 % võrra SKPst. Asjakohast kohandamiskava seega ei täideta. Komisjoni talituste 2013. aasta kevadprognoosile tuginedes on eelarve keskmine aastane konsolideerimine ligikaudses mahus 0,7 % SKPst ajavahemikul 2010–2013 kooskõlas nõukogu soovitatud eelarve struktuurse konsolideerimisega $\frac{3}{4}$ % SKPst. 2011. ja 2012. aastal oli eelarve kohandamine suunatud eelkõige kuludele, samas kui 2013. aastal põhineb see suures osas tulumeetmetel. Stabiilsusprogrammiga ette nähtud valitsemissektori eelarve kavandatud puudujääk on kooskõlas ülemäärase puudujäägi korrigeerimisega 2014. aastaks, üks aasta pärast ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohaselt nõukogu poolt 2. detsembril 2009. aastal määratud tähtaega. Nõukogu leiab, et ametiasutuste kavandatud eelarve konsolideerimine ei võimalda saavutada ülemäärase eelarvepuudujäägi tegelikku kõrvaldamist 2014. aastaks. Stabiilsusprogrammis täpsustatud võimalikud täiendavad konsolideerimismeetmed on ajutiselt tühistatud ning igal juhul ei oleks need piisavad. Madalmaadel on vaja kindlaks määrata lisameetmed, et viia valitsemissektori eelarve puudujääk 2014. aastal jätkusuutlikul viisil alla kontrollväärtuse 3 % SKPst. Stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse 2013. aastal veegli suurenema (74 protsendini SKPst) ning 2014. aastal veel veidi suurenema (75 protsendini SKPst). Seega püsib valitsemissektori võla suhe prognooside kohaselt üle kontrollväärtuse 60 %. 2015. aastaks ennustatakse stabiilsusprogrammiga võla suhte vähenemist (71,4 protsendini SKPst) ja seejärel edasist teatavat vähenemist, jõudes 2017. aastal 70,8 protsendini. Võla suhte selline vähenemine 2014. aasta järel ei ole aga poliitikameetmete piisavalt toetatud.
- (11) Madalamaade tulevase majanduskasvu potentsiaali tõhustamiseks on ülimalt tähtis, et nõutav konsolideerimine, mille eesmärk on tagada eelarvepuudujäägi jätkusuutlik kõrvaldamine ja saavutada keskpika perioodi eelarveeesmärk lühemas või keskmises perspektiivis, kindlustaks kulutuste tegemise majanduskasvu soosival viisil. Tasa-kaalustatud kohandamise saavutamiseks on võtmetähtsusega innovatsiooni ja teadusuuringute, sealhulgas alusuuringute, ning hariduse ja koolituse edendamiseks tehtavad jõupingutused. See ei aitaks toetada üksnes majanduse elavamist, vaid ka innovatsiooni ja inimkapitali, parandaks konkurentsivõimet ning keskmise ja pika perspektiivi kasvuväljavaateid.
- (12) Oluline probleem peitub eluasemeturul, kus viimastel aastakümnetel on suurenenud jäikus ja turgu moonutavad stiimulid mõjutanud rahastamist ja sektori-põhist säästmist. Kodumajapidamised kalduvad kinnisvara väärtusele tuginedes hüpoteeklaene suurendama, mis suures osas peegeldab pikaajalisi maksusoodustusi, eelkõige võimalust hüpoteeklaenude intressid maksustatavast tulust täielikult maha arvata. 2012. aasta aprillist alates on osaliselt rakendatud mitmeid meetmeid. Mõned neist hõlmavad eluasemelaenude maksustamiskorra kohandamist. Järkjärguline liikumine hüpoteeklaenude intresside maksustatavast tulust mahaarvamise piiramise ning amortiseerimise stiimuli suurendamise suunas on põhjendatud, kuid selle meetme järkjärguline kasutuselevõtt toimub liiga aeglaselt, et amortiseerimistegevusele märkimisväärset mõju avaldada. Üuriturgu piiravad reguleerimine ning väga suur sotsiaalelamusektor, mis peab toime tulema pikkade ootejärjekordadega. Asjaolu, et sissetulekust tulenevalt kehtestati hiljuti sotsiaalelamusektoris üüri mõningane diferentseerimine, on samm õiges suunas, kuid selle mõju on vähenenud. Seega, ehkki väljapakutud meetmed on samm õiges suunas, on reformide üldine kulg põhiprobleemide lahendamisel aeglane ning seda tuleks kiirendada, võttes samas arvesse selle mõju praeguses majanduskeskkonnas ning jätkatesotsiaalkorterite kättesaadavuse tagamist, sealhulgas suure nõudlusega asukohtades, ebasoodsas olukorras olevatele isikutele, kes ei ole võimelised turutingimustel eluaset soetama.
- (13) Pensionisüsteemi pikaajalist jätkusuutlikkust on tugevdanud seadusjärgse pensioniea järkjärguline tõstmine 65 eluaastalt 2012. aastal 67 eluaastale 2021. aastal. Seega on Madalmaad nii esimese kui ka teise pensionisamba puhul täiel määral täitnud 2012. aasta soovitus selle osa, milles käsitletakse seadusjärgse pensioniea tõstmist, sidudes selle oodatava elueaga. Veel lahendamata probleemiks on kulude ja riskide asjakohane jaotus põlvkondade sees ja vahel. Lisaks on edasi lükkunud teise samba pensionifondide juhtimise uuendamine, mille eesmärk on aidata toetada fondide vastupidavust vananemisele. Pikaajalise hoolduse reformikavade rakendamine aitaks

- piirata vananemisega seotud kulude kiiret kasvu ning toetaks seega riigi rahanduse jätkusuutlikkust. Sellega seoses tuleks asjakohasel tasemel hoida pikaajalise hoolitsemise kvaliteet ja kättesaadavus.
- (14) Valitsuse kavandatud tööturureformide eesmärk on suurendada tööjõus osalemise määra ja liikuvust. Osalemisseaduse reform on kaugelepeürgiv ja tööjõus osalemise määra suurendamiseks asjakohane. Samas ei ole reformid veel seaduses sätestatud. Lisaks on tarvis täiendavaid meetmeid, et parandada tööturul kõige ebasoodsamas olukorras olevate inimeste, sealhulgas naiste, sisserändaja taustaga inimeste, puudega inimeste ja eakate tööalast konkurentsivõimet. Madalmaad on teatanud kavatsusest reformida töötushüvitiste süsteemi ja oma suhteliselt rangeid töökaitsealaseid õigusakte. Need reformid koos liikuvust toetavatele tööandjatele ettenähtud maksusoodustusega (*mobiliiteitsbonus*), mille eesmärk on julgustada tööandjaid palkama vähemalt 50-aastaseid sotsiaalkindlustushüvitise saajaid või puudega töötajaid, on suunatud just neile, kelle tööturul osalemise määr on madalam. Kuid ehkki need meetmed on tervitatavad, saab neid täielikult hinnata alles vastuvõtmise järel. Tuleks lisada, et tulevikus võiks aidata tööjõupuudust leevendada see, kui kõrvaldada kiiremini takistused, mis ei motiveeri pere teist palgasaajat oma töötatud tundide arvu suurendama.
- (15) Suuri edusamme on tehtud seoses 2012. aasta soovitusel, milles käsitleti innovatsiooni ning sidemeid teadusasutuste ja ettevõtete vahel. Ettevõtluspoliitika (*Naar de top*), sealhulgas selle valdkondlik lähenemine teadustegevuse, innovatsiooni ja haridusega (prioriteetsed sektorid) seotud avaliku ja erasektori partnerlustele, on nüüd rakendusetapis. Lisaks sektoripõhise innovatsiooni poliitikale on tähtis rakendada horisontaalset teadusuuringute ja innovatsiooni poliitikat ning säilitada mittesihotstarbeliste alusuuringute piisav riiklik rahastamine.
- (16) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Madalmaade majanduspoliitikat. Hinnati riiklikku reformikava ja stabiilsusprogrammi ning esitatud on põhjalik analüüs. Hindamisel on arvesse võetud kõnealuste dokumentide asjakohasust Madalmaade eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, lisades tulevastesse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panuse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad soovitusel 1 kuni 4.
- (17) Võttes arvesse kõnealust hinnangut, on nõukogu stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁽¹⁾ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1.
- (18) Võttes arvesse komisjoni põhjalikku analüüsi ja kõnealust hindamist, vaatas nõukogu läbi riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel tehtud nõukogu soovitusel kajastuvad soovitusel 2.
- (19) Komisjon on Euroopa poolaasta raames hinnanud põhjalikult ka kogu euroala majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetsed soovitusel liikmesriikidele, mille rahaühik on euro⁽²⁾. Riigina, mille rahaühik on euro, peaksid ka Madalmaad tagama kõnealuste soovitusel täieliku ja õigeaegse rakendamise,

SOOVITAB Madalmaadel võtta ajavahemikus 2013–2014 järgmisi meetmeid:

1. Tugevdada ja rakendada aastal 2014 ja sellele järgnevatel aastatel eelarvestrateegiat, mida toetavad piisavalt täpsustatud meetmed, et tagada jätkusuutlikul viisil ülemäärase eelarvepuudujäägi tähtaegne korrigeerimine 2014. aastaks ja ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohastes nõukogu soovitusel täpsustatud struktuurilise kohanduse saavutamine. Kaitsta kulutusi valdkondades, mis on majanduskasvu jaoks otseselt olulised, näiteks haridus, innovatsioon ja teadusuuringud. Võtta pärast ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimist sihiks struktuurilise kohanduse saavutamise, mis võimaldab Madalmaadel saavutada 2015. aastaks keskpika perioodi eesmärk.
2. Suurendada jõupingutusi eluasemeturu järkjärguliseks reformimiseks, kiirendades hüpoteeklaenu intresside maksustatavast tulust mahaarvamise kavandatud vähendamist, võttes samas arvesse selle mõju praeguses majanduskeskkonnas, ning nähes üüriturul ette turupõhisema hinnakujundamise mehhanismi ning sidused sotsiaalelamusektoris kodumajapidamise sissetuleku senisest enam üürihindadega. Muuta sotsiaaleluasemeid haldavate ettevõtete suunilust, et toetada enim abi vajavaid kodumajapidamisi.
3. Kohandada sotsiaalpartneritega konsulteerides teist pensionisammast, et tagada kulude ja riskide asjakohane jaotus põlvkondade sees ja vahel. Toetada seadusjärgse pensioniea järkjärgulist tõstmist meetmetega, mille eesmärk on suurendada vanemaealiste töötajate tööalast konkurentsivõimet. Rakendada pikaajalise hooldussüsteemi kavandatud reform, et tagada süsteemi kulutasuvus ning täiendada seda jätkusuutlikkuse tagamiseks kulude suurenemist piiravate lisameetmetega.

⁽¹⁾ Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

⁽²⁾ Vaata käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 97.

4. Võtta täiendavaid meetmeid, et suurendada tööjõus osalemise määra eelkõige tööturul kõige ebasoodsamas olukorras olevate inimeste puhul. Jätkata maksustamisega seotud ja töötamist mitte motiveerivate tegurite vähendamist, sealhulgas ülekantavate maksukrediitide järkjärgulist kaotamist teise palgasaaja puhul. Edendada tööturustaatuste vahelist liikumist ja vähendada tööturu jäikust, sealhulgas reformides töökaitsealaste õigusaktide ja töötushüvitiste süsteemi.

Brüssel, 9. juuli 2013

Nõukogu nimel

eesistuja

R. ŠADŽIUS
